

Declaració del Consell d'Alcaldies del Vallès Occidental sobre la situació d'emergència per sequera a Catalunya

En data 1 de febrer de 2024 el govern de la Generalitat de Catalunya ha declarat la fase d'Emergència 1 per sequera extrema. Aquesta declaració comporta mesures vigents des de la publicació al Diari Oficial de la Generalitat (DOGC). En total, 239 municipis de 16 comarques de Catalunya, i un total de més de sis milions de persones són afectats per aquestes mesures.

Al Vallès Occidental, 19 dels 23 municipis que s'abasteixen dels embassaments del Ter-Llobregat es troben en fase d'Emergència 1. Els quatre municipis restants, Rellinars, Vacarisses, Sant Llorenç Savall i Gallifa, estan en fase d'excepcionalitat i són els que es nodreixen de les capçaleres del Mig Llobregat i del Ter.

L'Emergència 1 per sequera implica restriccions d'aigua en els usos urbans i limita el volum màxim d'aigua a 200 litres per habitant i dia. En clau municipal, les mesures afecten serveis com la neteja de carrers i mobiliari urbà, el reg de zones verdes i jardins, el reg esportiu, les piscines públiques, les fonts ornamentals i altres.

Des de fa mesos, els municipis de la comarca estan aplicant restriccions en la gestió de l'aigua a nivell municipal, atès que la situació de manca d'aigua ja fa mesos que s'allarga. De fet, actualment Catalunya s'enfronta a una situació de sequera excepcional des de que es tenen registres al 1916, derivada del clima mediterrani, especialment sensible i afectat per l'escalfament global.

En aquest context de canvi climàtic, les dades indiquen que el problema de l'aigua pot agreujar-se al nostre país si no es prenen mesures urgents per part totes les administracions que tenen competències en aquest àmbit. Cal tenir en compte que des de la darrera greu situació de sequera viscuda a Catalunya l'any 2008, no s'han realitzat transformacions estructurals per garantir el subministrament d'aigua a partir de dessaladores i regeneració.

Davant aquesta situació, l'aplicació de les mesures d'estalvi i el seu seguiment i control no poden recaure únicament en els municipis. El món local no disposa de les eines ni recursos per a poder implementar i garantir el compliment de les mesures –com el límit de consum diari- per part de tota la ciutadania.

Al mateix temps el món local és qui ha de poder garantir que a les ciutats puguin existir refugis climàtics per a la ciutadania en espais urbans on la manca de vegetació incrementa l'efecte de les illes de calor urbanes.

En aquest escenari, les restriccions d'ús d'aigua plantejades pel govern català estan afectant el manteniment del verd urbà. La conservació dels espais verds i d'equipaments com les piscines municipals és clau per a poder oferir refugis climàtics a l'aire lliure, quan comenci la temporada de calor, cada cop més avançada. Són espais que contribueixen a la cohesió social de pobles i ciutats, a l'oci familiar i a la convivència i permeten una equitat social en l'accés a zones d'estada en situació de temperatures altes.

El Vallès Occidental fa anys que treballa per poder afrontar l'impacte del canvi climàtic a la comarca. El setembre de 2019 el Consell d'Alcaldies va aprovar la Declaració d'Emergència climàtica que ha comportat l'elaboració i execució del Pla supramunicipal per la Qualitat de l'Aire del Vallès Occidental i l'elaboració del Pla comarcal d'adaptació al canvi climàtic.

Així mateix, els ajuntaments han posat en marxa mesures més enllà de les restriccions previstes, per a millorar la xarxa municipal i optimitzar la gestió de l'aigua al terme municipal, els equipaments i la via pública amb l'ús d'aigua regenerada, la potabilització de recursos propis i l'estudi de possibilitats en aigua freàtica.

Des del món local també s'ha posat de manifest la necessitat de contribuir a una major conscienciació ciutadana i del sector productiu, especialment en relació als grans consumidors d'aigua. I des del Consell Comarcal del Vallès Occidental –atenent una petició de les alcaldies dels municipis petits –, s'ha preparat una campanya de sensibilització i informació per tal que la ciutadania pugui contribuir a la millora de la gestió i ús de l'aigua a cada llar o espai de treball i de lleure.

En aquesta situació d'emergència emmarcada en un context de canvi climàtic que afecta Catalunya i la nostra comarca, creiem cabdal poder donar resposta a l'urgent situació actual, preparar-nos i avançar per minimitzar l'impacte i els riscos derivats del canvi climàtic al llarg dels propers anys, i prendre mesures estructurals en diferents àmbits per fer front als reptes que això implica.

Atenent tot l'exposat, el Consell d'Alcaldies del Vallès Occidental proposa:

1. Demanar a la Generalitat de Catalunya que s'afrontin de manera urgent les inversions necessàries per garantir el subministrament d'aigua a tota Catalunya, augmentant de forma exponencial l'obtenció d'aigua per mitjà de dessaladores i la regeneració.
2. Sol·licitar a la Generalitat de Catalunya que continuï l'ampliació de noves línies de subvencions als ens locals per executar obres per augmentar la capacitat d'ús de xarxes d'aigua regenerada, l'optimització de la xarxa municipal de subministrament, i el control i reparació de les canonades garantint una gestió ràpida i àgil.
3. Sol·licitar a la resta d'institucions competents la seva implicació per donar solució amb la màxima diligència a la problemàtica de la sequera.
4. Demanar al Govern de la Generalitat un diàleg imminent i una actuació coordinada i consensuada amb els ens locals per a poder definir les restriccions i previsions d'actuació de les fases Emergència 2 i 3.
5. Demanar al Govern de la Generalitat que es tingui en compte les peculiaritats dels diferents territoris i de la seva realitat socio-econòmica a l'hora de plantejar restriccions i/o limitacions que puguin afectar a explotacions agrícoles i ramaderes, així com també espais industrials.
6. Iniciar la campanya de sensibilització a la ciutadania per seguir fomentant l'estalvi d'aigua, de forma coordinada entre el Consell Comarcal del Vallès Occidental i els municipis de la comarca.
7. Comunicar aquesta declaració a les entitats municipalistes (FMC i ACM), a la Diputació de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), la Conselleria d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, la Presidència del Govern de la Generalitat i el Ministeri de Transició ecològica i el repte demogràfic.